

ACC. N:R M. 1484411-7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Blekinge Upptecknare: Eric B. Karlsson, Tving
Härad: M. delstad Berättare: " " "
Socken: Tving Berättarens yrke: f. d. l. m. ägare
Uppteckningsår: 1959 Född år 1880 i Tving

1 a och andra finrum. s. 1-7.
(sid. 7. skisser.)

LUF 112

9/9-59

Vill härmed söka ge de svar jag kan på Eder frågelista Luf 112

Å hemmanet nr 1² Brösterp Tvings s:n, omfattande 36 har ägovidd, fanns redan år 1876 ett rum benämt sal, denna sal tillkom genom tillbyggnad år 1827 och benämndes då loftet, benämning inkommit från väster. Detta bostadshus byggdes 1818 och indelades då till kök, matrum, dagligrum och kammare och förstuga, se medföljande skiss, i kök och dagligrum fanns eldstad, men ej i matrum, sal och kammare, matrum fick värme från köket, kammaren fick värme från dagligrummet, "Folkestuan" eller "kontor" eller annat finrum fanns ej, ej heller har de de båda förstnämnda "folkestuan" eller "kontor" omnämnts här utan i handelsfastighet där namnet kontor brukades för ett rum i närheten av butiken. Några förändringar eller omböbleringar i de gamla bostadshusen förekom ej här för salens tillkomst, det var nog huvudsakligen platsutrymme som påkallade tillbyggnad vid denna tid, salen blev ett rum där allt möjligt kunde förvaras till och med spannmål. Benämningarna bästu, bakhus, kistekammare, sommarsta, är här i orten obekanta. Salen kunde ej uppvärmas på vintern, skulle salen användas någon gång fick det stå öppet mellan dagligrummet och salen, på så sätt kunde

Luf 112

1

kyllan nedbringas till nollpunkten, någon sorts belysningsanordning fanns ej annat än utställda hemstöpta ljus. 1873 kom en ny ägare till då gjordes en större restaurering å bostaden, det gamla platta torvtäckte yttertaket revs ned och ersattes med högre rese och täcktes med sågad tjärad spån, nya högre fönster och dörrar, vid huvudingången dubbeldörrar, från förstugan in till dagligrummet döbattongdörrar. Vid detta tillfälle fick salen ett nytt utseende, väggarna limfärgades blågrå 1 meter högt från golvet, här fanns en svart 3 cm. bred rand dragen, däröver ljusare grått med mörkare stänk här och där, salen möblerades med snickargjorda vita stolar vars stoppning svinhår uti grov linnväv på sadelfjord överst rödblommigt siden, silverskåp, linneskåp i gurtaviensk stil vitmålade ljusblårandade, soffa i samma färg och med samma stoppning å locket, stor spegel mitt å ena väggen på bord med marmoskiva, runt bord mitt i rummet, däröver i taket en 4 ar-
mad ljuskrona, av glas, golvet var belagt med trasmattor, i taket var bärbalkarna synliga, des kanter var fasade, hela taket hade en brun-
aktig färgton. Ingen ingen uppvärmaningsanordning fanns där ännu. 1873 utfördes måleriarbetet av en Tvingsbo vid namn Carl Bergström, han

uppbär 25 öre pr. dag i ersättning för sitt arbete. Bergström var född år 1845. År 1875 murades elsstäder, i salen och i ett sovrum å vinden där tillkommit en fontespis å södersidan, 2 gavelrum till å vinden men utan eldstäder, eldstäderna var kakelugn av tegel kalkrappade utvändigt, plåtdörrar för eldstaden 35 x 45 cm..

Nu fick dagligrummet ett annat namn, nu kallades förrummet t.v. i detta rum tändes nu fotogenlampa som ställdes på bordet likaså i kök och matrum. Matrum, förrum och fontesptsrum fick tapeter, taken spändes och vitlimmades. Tapeter inköptes från närmaste affär eller i staden Karlskrona / kanske denna gång i Växiö ty ägaren av gården var kapten vid Kronobergs regemente, var tapeterna inköptes kan jag ej med säkerhet uppgiva, men de var med nutida ögon sett billiga och smaklösa. Här i detta hem fanns ej några som helst dekorationer målade. Tapeter började nog mera allmänt på 1860 talet, något eller några rum förblev utan tapeter fram till 1880 beroende på hur limfärgen var modellerad och hur slät väggen var.

År 1877 kom ny ägare till gården, förre ägarens möbler klubbades bort å auktion inget av förre ägarens inventarie stannade kvar, det

var en ung bonde, han hade ej råd att inköpa dyra möbler. Nu blev hela hemmet möblerat med av bysnickare tillverkade möbler, sängar soffer bord och stolar, i salen befanns nu 6 björkstolar med stoppade sittsar, betsade och polerade i mahogny, 6 björkstolar målade i samma färg med träsitts målade svarta. 3 st. fönsterbord, 2 med rund skiva och ett med oval skiva, rak bärpelare med tre sågade ben, dessa bord var polerade i samma färg. Ett runt stjärre bord mitt i rummet delat i 2 halvor, vid behov kunde dessa halvor särdelas och ett 4 sidigt bord, därtill avpassat insättas mellan halvorna, detta bord var målat något liknande mahogny. 1 soffa med stoppad sitts i samma färg som de stoppade stolarna, En byrå s.k. snedklaff i ljus björk och en chiffonjer av almträ polerad i mahogny, på byrån stod en spegel i färg med byrån och på chiffojen en dito i samma färg som chiffonjen. Gardinerna var helvita henvävda, rullgardiner var inköpta utav tunn vav varpå var intryckt någon slottsbild i flera färger, På golvet var tras mattor ej helt täckt utan endast där man mest gick och stod. I hörnorna var små hyllor på vilka stod några gips- och kritfigurer. Någon belysning fanns ej ännu, på bordet stod 2 malmåjusstakar med

hemstöpta ljus uti. Dessa möbler jag här beskrivet anskaffades av såväl fästeman som fästemo före giftermålet, allt i vävnadsväg kom på fästemo's lott, fästemon hade även en uppbäddad säng samt byrå, fästemannen hadde soffa stolar och bord samt kista, ja kista hadde även fästemon med linne uti, i detta fallet var fästemo's kista ljusgulmålad, fästemannens mörkbrun, kistorna fick plats å vinden, vad som sedan behövdes för hemnets fullbordan anskaffade så småningom, svarvade pinnstolar inköptes från möbelaaffär i staden, vardagsstolar av björk ofärgade fanns i övriga rumm, svarvade pinnstolar kom till hemmet år 1887, de kostade då 3,50 pr. st. År 1883 blev salen här tapetserad, taket spändes med papp och vitlimmades, en ny fotogenlampa hängdes mitt i salen över bordet, i denna var även plats för 4 ljus. År 1908 blev en ny ägare av gården. då blev en del förändringar av hemmet och även salen, å golvet pålades linoleumsmatta inköpt i näraste affär, en större rococo sittsoffa fick inta den gamla soffans plats, de stolar med träsittsar utbyttes mot 6 st. rococo stolar med stoppade sittsar, 2 st. vilstolar i samma färg och form rococo mahogny. dessa stolar och soffa var från den unga fruns hem, så även ett pelar-bord.

Fönsterbord och övriga möbler blev desamma. Ny inköpt kakelugn insattes, inköpt å kakelfabriken i Karlskrona, några nya tavlor kom till, motiv landskap, tidigare fanns 3 väggtavlor, det var s.k. oljetryck, Maria med Jesusbarnet, Oskar den 1 och de olika åldrarna.

Salen användes nu året om vid festtillfällen och vid helgtider, den större festen där sist förekom var 1930, elbelysning kom till gården 1918. Numera avhålles alla större fester å något hotell, inga fester förekommer i hemmen, då det skall vara mycket folk d.v.s. över 100 talet. salen blev nu ett rum som bevistades dagligen och salens möbler fick användas liksom i andra rum.

Varifrån modet till möblering kom kan jag ej säkert svara på, men nog fick bonden impulser från någon större gård, någon stadsvåning prästhem m.fl., bondens möblering inverkade på torparens vad jag personligen iaktagit. Att umgängesvanorna blivit mera fria de senare 50 åren kan konstateras. Avstånden minskas och rörligheten vidare. I denna här omtalade bostad blev åter ombyte med ny ägare 1938. salen har nya möbler, alla köpta i möbelaffär, med nuvarande tids utseende själva rummet som sådant är detsamma utom att golvet är parkett.

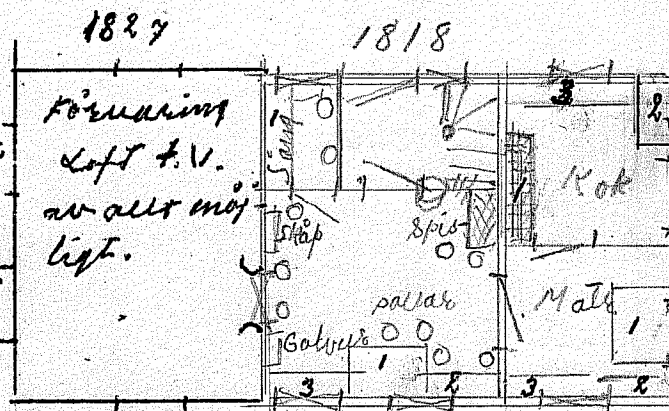
M. 14844: 7.

No 1

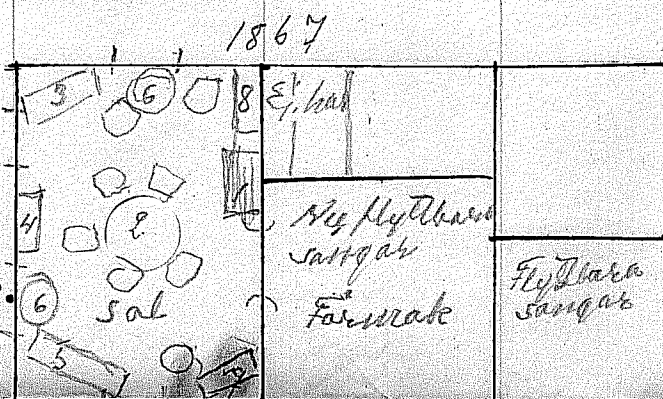
År 1956 Gjerdes återändring i det inre av detta hem, väggen mellan kök och matrum borttogs, åt norrsidan inreddes v.c. och badrum samt skåp. nytt murverk, elspis. Värmepanna i källaren under köket, här var tidigare ingen källare,

Här blev även plats för tvättmaskin vattenpump m.m. I övrigt är rummen No. 2 lika som tidigare, Salen fick nytt golv, parkett.

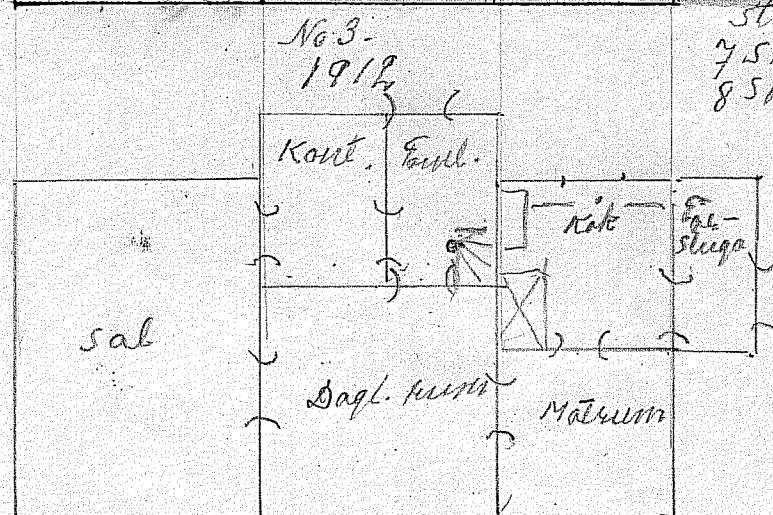
Salen har nu nya moderna möbler enl. tidens krav inköpta i närmaste möbelaffär.

Kök 1. Spis
2. Skåp
3. Disk
Matr. 1. Soffbord
2. Soffa
3. Soffa
Daglig. 1. Soffbord
2. Soffa
3. Soffa
Kam. 1. Säng
Santliga vagg
fäst liipp latsen

1864
1. Kåsthyllor
2. Bord
3. Skåp
4. Spegel
5. Soffa
6. mindre bord
Stolgar
7. 5 bord
8. Skåp

Blekinge
Medelstads hd.
Tvings sn.
inl. år 1959 av Eric B. Karlsson, Tving

Eric B. Karlsson